

Motion till riksdagen

1989/90:K634

av Anders Björck m.fl. (m)

Vissa kommunala frågor

Moderata samlingspartiet har i en partimotion, Fördjupad demokrati och ökad rättssäkerhet, behandlat vissa frågor med kommunal anknytning, såsom kommunala folkomröstningar, skilda kommun- och riksdagsval m.m. I denna motion behandlar vi skiftande kommunala frågor.

Delning av kommuner

Det har tidigare genomförts omfattande kommunsammanslagningar. Det finns många exempel på att detta emellertid inte gagnar utvecklingen. Möjligheterna till att dela kommuner borde därför vidgas.

Vi anser att regeringen intagit en alltför restriktiv hållning i fråga om kommundelningar. Enligt vår mening bör som princip gälla att regeringen tillåter en kommundelning som begärs av kommuninvånarna själva. Vi vill i sammanhanget framhålla att en sådan åtgärd kan vara ett medel att stärka den kommunala demokratin.

Stad som benämning på vissa orter

Vi vill erinra om att införandet av det enhetliga begreppet "kommun" inte innebar hinder för att bruka uttrycket "stad" i andra sammanhang än när det utgör kommunalrättsligt och administrativt begrepp. I praxis har utvecklingen inte heller gått mot en utmönstring av stadsbegreppet utan detta används inofficiellt på många håll, bl. a. som benämning på den centrala tätorten i en förutvarande stadskommun. Vi anser det motiverat att nu – genom en lagändring – införa möjlighet för kommun som så önskar att bruka uttrycket stad även som kommunalrättsligt och administrativt begrepp. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med ett sådant förslag.

Stadsfullmäktige som benämning på kommunfullmäktige

Många kommuner som benämner sig stad önskar även använda benämningen stadsfullmäktige. Detta språkbruk har emellertid inte godkänts av riksdagen.

Enligt vår mening kan det inte anses rimligt att en kommun, som beslutat sig för att använda beteckningen stad som benämning på kommunen, inte får använda beteckningen stadsfullmäktige som benämning på kommunfull-

mäktige. Vi anser därför att kommunallagen bör ändras så att detta blir möjligt. Intresset av ett enhetligt kommunbegrepp kan inte anses vara så starkt att det utgör något hinder mot en sådan reform.

Mot. 1989/90
K634

Snabbare valgenomslag i kommunala styrelser

Enligt huvudregeln i kommunallagen tillträder kommunstyrelsen den 1 januari året efter det år då val i hela riket ägt rum. För Stockholm gäller att kommunstyrelsen väljs vid första sammanträdet med nya fullmäktige efter valet.

Denna ordning har tillämpats under lång tid i Stockholm. Erfarenheterna härav har varit positiva. Regeringen bör snart återkomma till riksdagen med förslag till ändrad lagstiftning som möjliggör för kommunerna att tillämpa den angivna ordningen.

Den fackliga representationen i kommunala nämnder

Genom lagstiftningen om närvarorätt för personalföreträdare i kommunala nämnder har de fackliga organisationerna getts en särställning som från olika synpunkter är principiellt oacceptabel. Enligt vår mening går det inte att motivera att dessa organisationer skall vara berättigade till representation i nämnder och styrelser men inte vissa partier invalda i fullmäktige. Lagstiftningen har medfört en extra ekonomisk belastning för kommunerna och en ökad byråkrati. Sammanfattningsvis har reformen inneburit ett allvarligt ingrepp i den politiska demokratin. Med hänvisning till det anförda förordar vi att bestämmelserna i kommunallagen om facklig representation i kommunala nämnder upphävs.

Öppna nämnd- och utskottsammanträden

Det vore värdefullt om en försöksverksamhet inleddes som gör det möjligt för kommun eller nämnd att besluta om helt eller delvis öppna sammanträden i ärenden som inte rör myndighetsutövning mot enskilda. En sådan offentlighet skulle öka medborgarnas insyn i den kommunalpolitiska processen och öka intresset för de beslut som fattas.

Kommunal vårdnadsersättning

I ett flertal kommuner i landet föreligger ett starkt intresse för kommunal vårdnadsersättning till föräldrar för vård av eget barn. I förvaltningsdomstolspraxis anses emellertid sådan ersättning inte vara förenlig med de kommunala kompetensbestämmelserna. Det är angeläget att de hinder, som synes föreligga i fråga om kommuns rätt att utge vårdnadsersättning, blir undanröjda genom en ändring av kommunallagen.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om delning av kommuner,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stad som benämning på vissa orter,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stadsfullmäktige som benämning på kommunfullmäktige,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om snabbare valgenomslag i kommunala styrelser,
5. att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagändring av innebörd att den fackliga representationen i kommunala nämnder avskaffas,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om öppna nämnd- och utskottssammanträden,
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kommunal vårdnadsersättning.

Mot. 1989/90
K634

Stockholm den 25 januari 1990

Anders Björck (m)

Hans Nyhage (m)

Stig Bertilsson (m)

Göran Ericsson (m)

Elisabeth Fleetwood (m)

Birger Hagård (m)

Göran Åstrand (m)